

**ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ
შეთანხმების (DCFTA) განხორციელების 2014-2017 წლების
სამოქმედო გეგმის შესრულების 2014 წლის ანგარიში**

DCFTA-ის განხორციელების კოორდინაცია

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო (სამინისტრო) კოორდინაციას უწევს ევროკავშირსა და საქართველოს შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმების ღრმა და ყოვლისმომცველ თავისუფალ სავაჭრო სივრცესთან დაკავშირებული ნაწილის (DCFTA) იმპლემენტაციის პროცესს. ამ მიზნით საქართველოს ევროკავშირში ინტეგრაციის კომისიის ფარგლებში შეიქმნა ევროკავშირთან ასოცირების შესახებ შეთანხმების ღრმა და ყოვლისმომცველ თავისუფალ სავაჭრო სივრცესთან დაკავშირებული ნაწილის (DCFTA) განხორციელების საკოორდინაციო უწყებათაშორისი ქვეკომისია, რომლის პირველი სხდომაც 2014 წლის 11 ნოემბერს გაიმართა.

DCFTA-ის ეფექტიანად განხორციელების მიზნით 2014 წლის 28 ივლისს საქართველოს ევროკავშირში ინტეგრაციის კომისიის მიერ დამტკიცებულ იქნა ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ შეთანხმების (DCFTA) განხორციელების 2014-2017 წლების სამოქმედო გეგმა, რომელშიც მოცემულია ამ მიმართულებით განსახორციელებელი რეფორმები და ღონისძიებები. ასევე მომზადდა DCFTA-ის განხორციელების 2015 წლის დეტალური სამოქმედო გეგმა.

სამინისტროს კოორდინაციით მომზადდა DCFTA-ის განხორციელების 2014-2017 წლების სამოქმედო გეგმის იმპლემენტაციის პროცესში საქართველოს საჭიროებების დოკუმენტი, რომელიც წარდგენილ იქნა დონორებისათვის 2014 წლის 7 ნოემბერს გამართულ შეხვედრაზე.

დაგეგმილია ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ შეთანხმების შესრულების ანგარიშის ყოველწლიურად მომზადება DCFTA-ის განხორციელების სამოქმედო გეგმის შესაბამისად. წინამდებარე ანგარიში წარმოადგენს პირველ დოკუმენტს, რომელიც DCFTA-ის განხორციელების 2014-2017 წლების სამოქმედო გეგმის 2014 წლის შესრულებას ასახავს.

საქონლით ვაჭრობა, მეწარმეობის და ექსპორტის ხელშეწყობა

მცირე და საშუალო ბიზნესის განვითარება

ქვეყნის მცირე და საშუალო ბიზნესის განვითარების მხარდაჭერისა და ექსპორტის დივერსიფიკაციის ხელშეწყობის მიზნით 2014 წელს დაარსდა მეწარმეობის განვითარების სააგენტო.

სააგენტოს საქმიანობის ძირითად მიმართულებებს წარმოადგენს სტარტ-აპების დაფუძნებისა და სიცოცხლისუნარიანობის ხელშეწყობა, ექსპორტის წახალისება უცხოურ ბაზრებზე, მათ შორის ევროკავშირის ბაზარზე; ადგილობრივი მეწარმეების მხარდაჭერა ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის სტანდარტებთან მიახლოებაში, ფინანსებზე წვდომის გაადვილება, ბიზნესკონსალტინგი, საინფორმაციო/სერვისცენტრის ჩამოყალიბება და ა.შ.

2015 წლის იანვრის მდგომარეობით სახელმწიფო პროგრამის „აწარმოე საქართველოში“ ფარგლებში, მეწარმეობის განვითარების სააგენტომ ხელი შეუწყო 28 ახალი ინდუსტრიული საწარმოს დაფუძნებას. პროექტების ჯამური საინვესტიციო ღირებულება 40 მილიონი აშშ დოლარია. ასევე, სააგენტომ ხელი შეუწყო 1.5 მილიონი აშშ დოლარის ღირებულების საექსპორტო კონტრაქტების გაფორმებას. მეწარმეობის განვითარების სააგენტოს მხარდაჭერით ქართული კომპანიები მონაწილეობდნენ 6 საერთაშორისო სავაჭრო გამოფენაში (ევროკავშირში, ჩინეთსა და არაბეთის გაერთიანებულ საემიროებში). 50-მდე ქართველმა მეწარმემ მიიღო კონსულტაცია საექსპორტო საქმიანობასთან დაკავშირებით.

ამჟამად, ევროკავშირიდან პარტნიორობის მხარდაჭერით, სააგენტო იმ პროდუქტებისა და სერვისების რიცხვს ზრდის, რომლებსაც ადგილობრივ მცირე და საშუალო ბიზნესსექტორს შესთავაზებს. ტექნიკური მხარდაჭერის/კონსალტინგის კომპონენტი ითვალისწინებს კომპანიებისთვის საკონსულტაციო სერვისების მიწოდებას აღრიცხვის, მართვის, ტექნოლოგიების დანერგვისა და სხვა მიმართულებებით. ტექნიკური მხარდაჭერის კომპონენტის ფარგლებში ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკთან (EBRD) გაფორმდა თანამშრომლობის მემორანდუმი, რომლის თანახმადაც, „აწარმოე საქართველოში“ ბენეფიციარებს შესაძლებლობა ექნებათ, ჩაერთონ EBRD-ის მცირე და საშუალო ბიზნესის მხარდაჭერის პროგრამაში და ბანკისგან საკონსულტაციო მომსახურება მიიღონ. პროგრამა ითვალისწინებს რეგიონებში მიკრობიზნესებისთვის ფინანსური და ტექნიკური მხარდაჭერის გაწევას. პროგრამის განხორციელება დაიწყება 2015 წლის პირველ კვარტალში.

ინსტიტუციონალური განვითარების მიმართულებით მეწარმეობის განვითარების სააგენტო მუშაობს სააგენტოს განვითარების გეგმასა და „Business Excellence“ მოდელის დანერგვაზე, გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობის ორგანიზაციის (GIZ) მხარდაჭერით.

2014 წლის ბოლოს მუშაობა დასრულდა ევროკავშირის დახმარების პროგრამაზე, რომლის მთავარი მიზანია, დაეხმაროს საქართველოს მთავრობას ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ შეთანხმების (DCFTA) განხორციელებაში და ევროკავშირის ბაზარზე ინტეგრაციაში. პროგრამის მიხედვით, ასევე, ყურადღება დაეთმობა კერძო სექტორის განვითარებას და მცირე და საშუალო ბიზნესის შესაძლებლობების გაძლიერებას ახალ მარეგულირებელ გარემოსთან ადაპტაციის პროცესში.

ევროკავშირის მიერ განხორციელებული დახმარების პროცესში სხვა ორგანიზაციებთან ერთად (EBRD, GIZ) ჩართული იქნება მეწარმეობის განვითარების სააგენტო, რომელიც მეწარმეებს საკონსულტაციო მომსახურებას გაუწევს DCFTA-ის მოთხოვნებთან ადაპტაციის პროცესში. გარდა ამისა, ამ ეტაპზე მეწარმეობის განვითარების სააგენტოს მიერ ევროკავშირის პროგრამის ფარგლებში მიმდინარეობს გარკვეული პროდუქტების შემუშავება, რომლებსაც სააგენტო მომავალში მეწარმეებს შესთავაზებს.

2014 წელს სამინისტროს კოორდინაციით დაიწყო მუშაობა მცირე და საშუალო ბიზნესის განვითარების სტრატეგიასა და სამოქმედო გეგმაზე. დოკუმენტის შემუშავება მიმდინარეობს OECD-სთან მჭიდრო თანამშრომლობით და GIZ-ის მხარდაჭერით. სტრატეგიის შემუშავებაში ჩართულნი არიან სხვადასხვა სახელმწიფო უწყების და ბიზნესასოციაციების წარმომადგენლები.

ამ ეტაპზე შემუშავებულია სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის პროექტები სტრატეგიით გათვალისწინებული 2 პრიორიტეტული მიმართულებისთვის. აღნიშნული დოკუმენტების განხილვა განხორციელდა 2015 წლის თებერვლის დასაწყისში OECD-სთან და დაინტერესებულ მხარეებთან ერთად.

საქონლით საგარეო ვაჭრობის სტატისტიკის მონაცემთა ხარისხის გაუმჯობესება

2011 წლის 1 ნოემბრიდან 2014 წლის 18 იანვრამდე იმპორტირებულ საქონელზე სპეციალური სატვირთო საბაჟო დეკლარაციების გაფორმება ხორციელდებოდა სს „საქართველოს ფოსტის“ მიერ. ამ პერიოდში საქსტატის საგარეო ვაჭრობის მონაცემთა ბაზები აღნიშნულ ინფორმაციას არ მოიცავდა. 2014 წლის დასაწყისში სსიპ შემოსავლების სამსახურმა შეძლო საქსტატისთვის სპეციალური სატვირთო საბაჟო დეკლარაციების მონაცემების მიწოდება. ინფორმაცია დამუშავდა საქონლით საგარეო ვაჭრობის სტატისტიკის საერთაშორისო მეთოდოლოგიის შესაბამისად, საქონლის კოდები ჩაიშალა საგარეო ეკონომიკური საქმიანობის სასაქონლო ნომენკლატურის (HS 2012) 11-ნიშნა დონეზე საქონლის აღწერილობის მიხედვით და ინფორმაცია სრულ შესაბამისობაში მოვიდა საგარეო ვაჭრობის სტატისტიკის მონაცემთა ბაზებთან. აღნიშნული სამუშაოების ძირითადი ნაწილი 2014 წლის ბოლომდე განხორციელდა. 2015 წლის იანვარში დასრულდა სპეციალური სატვირთო საბაჟო დეკლარაციის მონაცემების ხარისხობრივი კონტროლი და დამუშავება. ინფორმაცია აისახა საქონლით საგარეო ვაჭრობის სტატისტიკის მონაცემებში 2014 წლის წინასწარი წლიური მონაცემების გამოქვეყნებისას (2015 წლის 21 იანვარი). მთლიანად განახლდა 2011-2014 წლების იმპორტის მონაცემთა დინამიკური მწკრივი.

ტექნიკური რეგულაციები, სტანდარტიზაცია და მასთან დაკავშირებული ინფრასტრუქტურა

სტანდარტიზაცია და მეტროლოგია

საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტო აქტიურად განაგრძობს საერთაშორისო და რეგიონული/ევროპული სტანდარტების ეროვნულ სტანდარტებად მიღების პროცესს, TBT სტრატეგიისა და საკანონმდებლო დაახლოების სამთავრობო პროგრამის პრიორიტეტების შესაბამისად. სააგენტოს მიერ 2014 წელს საქართველოს სტანდარტად მიღებულ იქნა 1000-ზე მეტი საერთაშორისო და რეგიონული/ევროპული სტანდარტი.

ამავდროულად, DCFTA-ით გათვალისწინებული ვალდებულებების შესაბამისად სააგენტოს მიერ საქართველოს სტანდარტების რეესტრიდან ამოღებულ იქნა 368 სტანდარტი, აქედან ნაწილი საერთაშორისო ევროპული სტანდარტებს ეწინააღმდეგებოდა.

საერთაშორისო და ევროპული სტანდარტების საქართველოს სტანდარტებად მიღების პროცესის ეფექტურობის გაზრდის მიზნით 2014 წელს სააგენტოში შეიქმნა სტანდარტიზაციის 2 ტექნიკური კომიტეტი ტურიზმისა და მშენებლობის სფეროში.

ინფრასტრუქტურის განვითარების მიზნით საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნულ სააგენტოში მიმდინარეობს ყოვლისმომცველი ინსტიტუციონალური განვითარების პროგრამის (CIB) პირველი ფაზა, საგრანტო კონტრაქტი №ENPI2012/301-051 „საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს მხარდაჭერა“. აღნიშნული პროექტი ითვალისწინებს სააგენტოს ლაბორატორიული და ადმინისტრაციული ფართის, ასევე საინჟინრო სისტემების რემონტს. დასრულების ეტაპზეა მეტროლოგიური ლაბორატორიები: სიგრძის, ძალის, აკუსტიკის, ვიბრაციის, რადიოსიხშირეების, კონდუქტომეტრიის, pH მეტრიის, ოპტიკის, დროისა და სიხშირის, ხარჯის, მცირე მოცულობების, სიმკვრივის გაზომვის, ასევე შესაბამისი საოფისე ფართის და დამხმარე ინფრასტრუქტურის განახლების სამუშაოები.

2014 წლის დეკემბერში დასრულდა სააგენტოსთვის სახელმწიფო ასიგნებების ფარგლებში გამოყოფილი თანხით (300 000 ლარი) გათვალისწინებული სარემონტო სამუშაოების შესრულება.

მიმდინარეობს CIB პროგრამის II ფაზის მოსამზადებელი სამუშაოები, რომლის ფარგლებშიც დაგეგმილია შესყიდვის პროექტის განხორციელება, სააგენტოს ეროვნული ეტალონების ბაზის განახლება, მეტროლოგიური ლაბორატორიების ახალი ხელსაწყოებით აღჭურვა. ევროკავშირის წარმომადგენლობის მიერ შერჩეულ იქნა გერმანულ კომპანია ZMK, რომლის ექსპერტმა სააგენტოს შესაბამისი განყოფილებების წარმომადგენლებთან ერთად დააზუსტა შესაძენი ეტალონებისა და აღჭურვილობის სიები.

დაახლოებული კანონმდებლობის დასაწერად დაინტერესებული მხარეების, მათ შორის ეკონომიკური ოპერატორების, მცირე და საშუალო საწარმოების მომზადებისა და ადაპტაციის ხელშეწყობის მიზნით 2014 წლის 20 მაისს სასტუმრო „შერატონ მეტეხი პალასში“, ევროკავშირის მიერ დაფინანსებული ყოვლისმომცველი ინსტიტუციური გაძლიერების პროგრამის (CIB) პირველი ეტაპის „საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს მხარდაჭერა“ (ENPI/2012/301-051) ფარგლებში გაიმართა სემინარი, სადაც წარდგენილ იქნა:

- ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ შეთანხმების ხელმოწერის პროცესში საქართველოს მიერ მიღწეული პროგრესი;
- CIB პროექტის ფარგლებში სააგენტოს მიერ მიღწეული შედეგები;
- მეტროლოგიისა და სტანდარტიზაციის სფეროში მოსალოდნელი პროექტები და სააგენტოს გეგმები.

სემინარი მიემდგვნა მეტროლოგიის საერთაშორისო დღეს, რომელიც 20 მაისს აღინიშნება. ღონისძიებაში მონაწილეობდნენ სამოქალაქო და კერძო სექტორის წარმომადგენლები.

CIB პროგრამის საგრანტო კონტრაქტის ფარგლებში სააგენტოში 2014 წლის 15-19 სექტემბერს ჩატარდა სასწავლო კურსი ხარისხის აუდიტორებისთვის - „აუდიტის ხარისხის სისტემა“, 22-26 სექტემბერს კი - ხარისხის სისტემის მენეჯერებისა და მთავარი აუდიტორებისთვის - „მენეჯმენტის თანამედროვე მეთოდები და მოდელები“. ტრენინგი ჩატარდა უკრაინული ორგანიზაციის, DQS-ის მიერ, რომელიც ევროპის ხარისხის ორგანიზაციის EOQ-ს წევრია. 1-2

ოქტომბერს ჩატარდა სასერთიფიკაციო გამოცდები. სააგენტოს სპეციალისტებმა გაიარეს ყველა ჩატარებული მოდული როგორც თეორიულ, ასევე პრაქტიკულ ნაწილებში და წარმატებით ჩააბარეს შესაბამისი გამოცდები. გაიცა ევროპული ორგანიზაციის მიერ აღიარებული სერტიფიკატები, რაც ადასტურებს სააგენტოს მეტროლოგიის ინსტიტუტის ეტალონური განყოფილების სპეციალისტების კვალიფიკაციასა და კომპეტენტურობას ხარისხის მენეჯმენტის სფეროში.

თანამშრომლების ტრენინგი ასევე განხორციელდება CIB-ის II ფაზაში დაგეგმილი ტექნიკური დახმარების პროექტის ფარგლებში „სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ინფრასტრუქტურის განვითარება ევროკავშირის საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისად“, რომელიც 2015 წლიდან დაიწყება.

აკრედიტაცია

აკრედიტაციისა და შესაბამისობის შეფასების სფეროში დაინტერესებული მხარეების ჩართულობის უზრუნველსაყოფად, ჩამოყალიბდა აკრედიტაციის საბჭოს შექმნისა და საქმიანობის წესი და დამტკიცდა საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2014 წლის 30 დეკემბერის № 1-1/403 ბრძანებით. აკრედიტაციის საბჭო ფუნქციონირებას 2015 წლის პირველ ნახევარში დაიწყებს.

2014 წლის 9 ივნისს საქართველოს აკრედიტაციის ცენტრმა (GAC) ჩატარა კონფერენცია თემაზე: „აკრედიტაცია და შესაბამისობის შეფასება საქართველოში. ეროვნული და საერთაშორისო ორიენტირები“. კონფერენციას ესწრებოდა 70-მდე მონაწილე, მათ შორის იყვნენ ევროკავშირის, ბიზნესის, საჯარო და არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლები, შესაბამისობის შემფასებელი პირები. კონფერენციის ერთ-ერთი მთავარი საკითხი იყო ევროკავშირის კანონმდებლობასთან დაახლოებული ქართული კანონმდებლობის გაცნობა.

GAC-ის თანამშრომლებისა და ტექნიკური შემფასებლების კვალიფიკაციის მხარდასაჭერად განხორციელდა ტრენინგები აკრედიტაციის სხვადასხვა სქემების მიხედვით. წლიური

ტრენინგის გეგმის შესაბამისად 2014 წელს მოეწყო ტრენინგები შემდეგი სტანდარტების აკრედიტაციის სქემების მიხედვით: ისო/იეკ 17020;ი სო/იეკ 17025; ისო/იეკ 17065; ისო/იეკ 15189.

გეგმის თანახმად, GAC-ის თანამშრომლებისთვის და ტექნიკური შემფასებლებისთვის ტრენინგები ჩატარდა შეფასების ტექნიკის სფეროში ევროპულ ნორმებთან დაახლოებული კანონმდებლობის შესაბამისად. ჩატარდა ტრენინგი ისო/იეკ 17020-ის გამოსაყენებლად ევროპულ ნორმებთან დაახლოებული კანონმდებლობის სფეროში.

ევროპული აკრედიტაციის ასოცირებული წევრობის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე, აკრედიტაციის ცენტრი (ევროკავშირის CIB პროექტის ნაწილობრივი მხარდაჭერით) მონაწილეობდა 2014 წელს ევროპული აკრედიტაციის მიერ ჩატარებული ყველა ტექნიკური კომიტეტის მუშაობაში, მათ შორის:

- სერტიფიკაციის კომიტეტის ორი შეხვედრა (მარტი და სექტემბერი);
- ინსპექტირების კომიტეტის ორი შეხვედრა (მარტი და ოქტომბერი);
- მრავალმხრივი შეთანხმებების კომიტეტის შეხვედრა (ოქტომბერი);
- გენერალური ასამბლეა (მაისი და ნოემბერი).

2014 წლის სექტემბერში აკრედიტაციის ცენტრმა გააკეთა ოფიციალური განაცხადი ევროპულ აკრედიტაციაში (EA-European Co-operation for accreditation) ორმხრივი აღიარების შეთანხმების (BLA) პროცედურების დასაწყებად.

ბაზარზე ზედამხედველობა

DCFTA-ის განხორციელების 2014-2017 წლების სამოქმედო გეგმის შესაბამისად, ევროკავშირის ექსპერტების დახმარებით ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოსთვის 2014 წლის აპრილის თვეში ევროკავშირის საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისად შემუშავებულ იქნა ტექნიკური დახმარების პროგრამის განხორციელების გეგმა (ToR) ბაზარზე ზედამხედველობის სისტემის ხარვეზებისა და საჭიროებების შესაფასებლად და გასაუმჯობესებლად.

აღნიშნული პროგრამის განხორციელების დაწყება იგეგმება 2015 წლის პირველ კვარტალში და გაგრძელდება 15 თვის განმავლობაში. პროგრამის განსახორციელებლად ევროკავშირის მიერ გამოყოფილია 250 000 ევრო.

ტექნიკური დახმარების პროგრამის განხორციელების გეგმა მოიცავს:

- ბაზარზე ზედამხედველობის სისტემის ხარვეზებისა და საჭიროებების იდენტიფიცირებას;
- სააგენტოს შესაძლო ინსტიტუციური ხარვეზების იდენტიფიცირებას და შესაბამისი რეკომენდაციების შემუშავებას;
- ბაზარზე ზედამხედველობის რეგულაციებისა და პროცედურების შემცველი ნორმატიული აქტების შემუშავების შესახებ რეკომენდაციების შემუშავებას ევროპის ქვეყნების საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისად;
- სააგენტოს თანამშრომლებისთვის ტრენინგების ჩატარებას იმ სფეროებში, სადაც საკანონმდებლო დაახლოება განხორციელდა საქართველოს მხარის მიერ (იგულისხმება ახალი მიდგომის დირექტივების შესაბამისი ტექნიკური რეგლამენტების შემუშავება, მაგალითად, შემდეგი სფეროებისთვის: წნევაზე მომუშავე მარტივი ჭურჭლები; წნევაზე მომუშავე მოწყობილობები; ცხელი წყლის ახალი ბოილერები, ლიფტები, საბაგირო გზები).

საქართველოს მთავრობის 2011 წლის 30 დეკემბრის №2639 განკარგულებით დამტკიცებული „სამრეწველო პროდუქტებზე ბაზარზე ზედამხედველობის სტრატეგიის“ შესაბამისად, შემუშავებულ იქნა აღნიშნული სტრატეგიის განხორციელების პროგრამის პროექტი.

სანიტარიული და ფიტოსანიტარიული ღონისძიებები

საკანონმდებლო ბაზა

საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ ევროკავშირის კანონმდებლობასთან დაახლოების მიზნით შემუშავებულ იქნა შემდეგი სამართლებრივი აქტები:

- „სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ საქართველოს კანონი, რომელიც საქართველოს პარლამენტის მიერ დამტკიცდა 2014 წლის 17 აპრილს;

- „ბიზნესოპერატორის აღიარების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 26 დეკემბერის №722 დადგენილება, რომელიც ადგენს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად რეგისტრირებული ბიზნესოპერატორის აღიარების ზოგად პრინციპებს, პროცედურებს, მასთან დაკავშირებულ ურთიერთობებს და ვრცელდება სახელმწიფო კონტროლისადმი დაქვემდებარებულ იმ ბიზნესოპერატორზე, რომელიც ახორციელებს ცხოველური წარმოშობის სურსათის წარმოებას ან/და გადამამუშავებას;
- „მსხვილფეხა საქონლის იდენტიფიკაცია-რეგისტრაციისა და მათი სადგომების/დროებითი სადგომების რეგისტრაციის წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 31 დეკემბერის N764 დადგენილება, რომელიც ადგენს საქართველოში მსხვილფეხა საქონლის იდენტიფიკაცია-რეგისტრაციის, ასევე მათი სადგომის/დროებითი სადგომის რეგისტრაციის, მონაცემთა ელექტრონული ბაზის წარმოების წესს, სახელმწიფო კონტროლის განხორციელების პირობებსა და შემზღუდავ ღონისძიებებს;
- „საერთაშორისო გადაზიდვებისას ტვირთის ფიტოსანიტარიულ მოთხოვნებთან შეუსაბამობის შესახებ შეტყობინების წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 26 იანვრის N8 დადგენილება;
- „ტექნიკური რეგლამენტის - „პესტიციდების და აგროქიმიკატების შენახვის, ტრანსპორტირების, რეალიზაციისა და გამოყენების წესების“ დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №451 დადგენილებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 12 დეკემბრის N678 დადგენილება;
- „ტექნიკური რეგლამენტის - „პესტიციდების წვრილი დაფასოების ორგანიზების წესის“ დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №437 დადგენილებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე საქართველოს მთავრობის 2014 წლის პირველი დეკემბრის N 646 დადგენილება;
- „ტექნიკური რეგლამენტის - „ბაზარზე განთავსებული პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების კონტროლის და ნიმუშის აღების წესის“ დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №447 დადგენილებაში

ცვლილების შეტანის შესახებ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 26 ნოემბრის N636 დადგენილება;

- სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2014 წლის 13 ოქტომბრის №2-200, 2014 წლის 27 ივნისის N2-123 და 2015 წლის 23 იანვრის N2-16 ბრძანებებით „საერთაშორისო ვეტერინარულ-სანიტარიული კოდექსით განსაზღვრული „ა“ და „ბ“ ჯგუფების საშიში გადამდები სნეულებების საწინააღმდეგო პროფილაქტიკურ-საკარანტინო ღონისძიებათა განხორციელების წესს“ დაემატა „ღორის კლასიკურ ჭირთან ბრძოლის პროფილაქტიკურ და საკარანტინო ღონისძიებათა წესი“, „ღორის აფრიკულ ჭირთან (ცხელებასთან) ბრძოლის პროფილაქტიკურ და საკარანტინო ღონისძიებათა წესი და ნიუკასლის (ფრინველის ჭირი) დაავადებასთან ბრძოლის პროფილაქტიკურ და საკარანტინო ღონისძიებათა წესი;
- „თაფლის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 26 დეკემბრის N714 დადგენილება, რომელიც ძალაში შევა 2015 წლის 1 ივლისიდან. დადგენილება ადგენს მოთხოვნებს ნატურალური თაფლის მიმართ და აწესრიგებს ბიზნესოპერატორის მიერ თაფლის წარმოებისა და ბაზარზე განთავსების საკითხებს;
- „სურსათის უვნებლობის სფეროში ყოვლისმომცველი სტრატეგიისა და საკანონმდებლო მიახლოების პროგრამის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2010 წლის 28 დეკემბრის N1756 განკარგულებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 5 მაისის N783 განკარგულება, რაც ითვალისწინებს მომდევნო 7 წლის განმავლობაში სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის სფეროებში მარეგულირებელი საკანონმდებლო ბაზის ევროკავშირის კანონმდებლობასთან დაახლოებას.

დასრულებულია მუშაობა შემდეგი ნორმატიული აქტების პროექტებზე:

- ცხოველური წარმოშობის სურსათის კონტროლის სპეციფიკური წესი, რომელიც ეხება ადამიანის სიცოცხლესა და ჯანმრთელობასთან, ცხოველთა ჯანმრთელობასა და კეთილდღეობასთან, მცენარეთა სიჯანსაღესთან დაკავშირებული რისკების თავიდან აცილების, აღმოფხვრის ან მისაღებ დონემდე შემცირების, ასევე მომხმარებელთა

ინტერესების დაცვისა და ვაჭრობაში სამართლიანი პრინციპების უზრუნველყოფისათვის სახელმწიფო კონტროლის ეფექტიან განხორციელებას;

- ცხოველის საკვების ჰიგიენის წესი, რომელიც ადგენს ცხოველის საკვების ჰიგიენის ზოგად მოთხოვნებს, შესაბამის პირობებსა და მექანიზმებს ცხოველის საკვების მიკვლევადობის სისტემის უზრუნველსაყოფად;
- „რძისა და რძის ნაწარმის“ ტექნიკური რეგლამენტის შესახებ მთავრობის დადგენილების პროექტი;
- „შესაფუთი ხის მასალის რეგულირების წესი“, რომლის მიზანია საერთაშორისო გადაზიდვების ხელშეწყობა და ფიტოსანიტარიული კეთილსაიმედოობის უზრუნველყოფა;
- კარტოფილის კიბოს კონტროლის წესი, რომლის მიზანია დაარეგულიროს შეზღუდულად გავრცელებული საკარანტინო მავნე ორგანიზმის კარტოფილის კიბოს გამომწვევის პათოგენის ფიტოსანიტარიული კონტროლი და მისი გავრცელების პრევენცია;
- სამეცნიერო კვლევებისა და სელექციური სამუშაოებისთვის ზოგიერთი მავნე ორგანიზმის, მცენარის, მცენარეული პროდუქტისა და სხვა ობიექტის შემოტანის წესი.

შემოსავლების სამსახურის მიერ სურსათის ეროვნულ სააგენტოსთან ერთად მომზადდა და სამოქმედოდ იქნა შემოღებული ფიტოსანიტარიულ და ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის ექსპორტ/იმპორტის მარეგულირებელ ნორმატიულ აქტებში (საქართველოს მთავრობის N426, N427, N429 და N430 დადგენილებები) ცვლილებების პროექტები, რომლის თანახმად:

- ფიტოსანიტარიულ და ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის მიმართ გამარტივდა ტრანზიტის პროცედურები. გაჩნდა რისკზე დაფუძნებული კონტროლის პროცედურა. იმ შემთხვევაში, როდესაც ფიტოსანიტარიული ტრანზიტული ტვირთი შეფუთულია და გადაიზიდება დალუქული სატრანსპორტო საშუალებით, ფიტოსანიტარიული კონტროლი არ ტარდება. ხოლო თუ ტრანზიტული

ტვირთი ექვემდებარება დანაწევრებას, სატრანსპორტო საშუალების შეცვლას, ხორციელდება ფიტოსანიტარიული სასაზღვრო კონტროლი;

- ევროკავშირის რეკომენდაციების გათვალისწინებით შემუშავდა ფიტოსანიტარიულ და ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის ახალი ნუსხები. ფიტოსანიტარიაში შემუშავდა: 1. მცენარეთა მავნე ორგანიზმების ახალი ნუსხა; 2. მცენარეებისა და მცენარეული პროდუქტების ნუსხა საკარანტინო მავნე ორგანიზმების მიხედვით; 3. კონკრეტული ქვეყნების მიხედვით გაიწერა ჩამონათვალი მცენარეების, მცენარეული პროდუქტებისა და სხვა კონტროლქვემდებარე ობიექტებისა, რომელთა იმპორტიც აკრძალულია. ვეტერინარიაში განახლდა კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის ნუსხა;
- მნიშვნელოვნად შემცირდა ფიტოსანიტარიულ და ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის სანებართვო ნუსხები;
- ევროკავშირის რეკომენდაციების გათვალისწინებით შემუშავდა ფიტოსანიტარიული და ვეტერინარული კონტროლის ჩატარების ელექტრონული აქტები (CVED), რომლებიც შედგება 2 ნაწილისგან: პირველი ნაწილი - „წინასწარი შეტყობინება“ (ივსება საქონლის მფლობელის მიერ); მე-2 ნაწილი - „გადაწყვეტილება ტვირთის შესახებ“ (ივსება უფლებამოსილი პირის მიერ).

მიმდინარეობს მუშაობა საქართველოს მთავრობის დადგენილებების პროექტებზე, რომლებიც ითვალისწინებს არაცხოველური წარმოშობის სურსათის სასაზღვრო კონტროლს. ჯანდაცვის სამინისტროში კი შექმნილია სამუშაო ჯგუფი (მონაწილეობს შემოსავლების სამსახური, სურსათის ეროვნული სააგენტო, არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლები სურსათის უვნებლობის სფეროში), რომლის მიზანია სასურსათო ნედლეულისა და კვების პროდუქტების ხარისხისა და უსაფრთხოების სანიტარიული წესების და ნორმების შემუშავება.

2015 წლის 1 იანვრიდან ამოქმედდა საქართველოს მთავრობის 29 დეკემბრის N740 დადგენილება, რომელიც შეეხება ცოცხალი მოდიფიცირებული ორგანიზმების სასაზღვრო კონტროლს.

DCFTA (სანიტარიული და ფიტოსანიტარიული ზომები) ითვალისწინებს საქართველოს მიერ ევროკავშირის კანონმდებლობასთან დაახლოების სიის ევროკავშირისთვის წარდგენას შეთანხმების ძალაში შესვლიდან 6 თვის ვადაში (2015 წლის თებერვლის ბოლო). საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროში დასრულდა მუშაობა აღნიშნულ სიაზე, რომლის შემუშავებაშიც ჩართული იყო ყველა შესაბამისი უწყება. იგი მოიცავს სურსათის უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის სფეროების მარეგულირებელი ევროკავშირის კანონმდებლობის ნუსხასა და საქართველოს კანონმდებლობის დაახლოების ვადებს საქართველოს პრიორიტეტების მიხედვით.

მომზადებულია „საქართველოს სოფლის მეურნეობის განვითარების სტრატეგია 2015-2020 წლებისთვის“, რომელიც მიზნად ისახავს სასოფლო-სამეურნეო კონკურენტუნარიანობის გაზრდას, სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტიულობის მდგრად განვითარებას, სურსათის უვნებლობასა და სოფლად სიღარიბის შემცირებას.

ინსტიტუციური რეფორმები

„საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს დებულების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2012 წლის 28 დეკემბრის №485 დადგენილებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 3 დეკემბრის №654 დადგენილების საფუძველზე 2015 წლის იანვრიდან საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროში შეიქმნა ევროინტეგრაციის დეპარტამენტი, რომელიც კომპეტენციის ფარგლებში უზრუნველყოფს სოფლის მეურნეობის მარეგულირებელი ევროკავშირის კანონმდებლობასთან დაახლოების კოორდინაციას სოფლის მეურნეობის სამინისტროს დეპარტამენტებსა და სამინისტროს დაქვემდებარებულ უწყებებს შორის, ასევე, ასოცირების შეთანხმების იმპლემენტაციის მიზნით სამთავრობო ღონისძიებებში მონაწილეობას.

2014 წელს სურსათის ეროვნული სააგენტო გაძლიერდა რამდენიმე მიმართულებით. კერძოდ, დამატებით შეიქმნა სააგენტოს ტერიტორიული ორგანოები 6 რეგიონში. ასევე განხორციელდა სააგენტოს თანამშრომელთა რაოდენობის ზრდა, მათი კვალიფიკაციის ამაღლება და გადამზადება შესაბამის სპეციალობებში.

„საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის შექმნის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 13 თებერვლის N162 დადგენილების საფუძველზე, სოფლის მეურნეობის განვითარებისა და სურსათის წარმოების ხელშეწყობის, ახალი ტექნოლოგიების კვლევა-დანერგვის, სოფლის მეურნეობაში დასაქმებულ პირთა ცნობადობის ამაღლების, სურსათის უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის სფეროში რისკის შეფასების უზრუნველყოფის, ბიომეურნეობის განვითარების ხელშეწყობის, მცენარეთა და ცხოველთა აგრობიომრავალფეროვნების შენარჩუნების ხელშეწყობისა და თესლისა და სარგავი მასალების სტანდარტების შემუშავება-სერტიფიცირების მიზნით შეიქმნა სსიპ „სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი“.

„სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივის შესახებ“ საქართველოს კანონის საფუძველზე საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სისტემაში შეიქმნა სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების განვითარების სააგენტო, რომლის ძირითად ამოცანას წარმოადგენს სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივის სტატუსის მინიჭება/შეწყვეტა, მონიტორინგი და სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების განვითარების ხელშეწყობა. მიმდინარე ეტაპზე სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივის სტატუსი მინიჭებული აქვს 500-ზე მეტ კოოპერატივს. 2014 წელ განხორციელდა სააგენტოს თანამშრომელთა კვალიფიკაციის ამაღლება და მათი გადამზადება.

სხვა პროექტები

შელავათიანი აგროკრედიტის პროექტი

2013 წელს საქართველოს მთავრობამ დაიწყო შელავათიანი აგროკრედიტის პროექტი, რათა გაეუმჯობესებინა სასოფლო-სამეურნეო ღონისძიებებისთვის ფინანსური რესურსები. აღნიშნული პროგრამით დღეისთვის 27177 ფერმერმა/მწარმოებელმა ისარგებლა. პროექტის მიზანია, მეწარმეთა უზრუნველყოფა იაფი და ხელმისაწვდომი ფულადი სახსრებით სოფლის მეურნეობის პირველადი წარმოების, გადამამუშავებელი და შენახვა-რეალიზაციის საწარმოო პროცესების გაუმჯობესების მიზნით.

საწარმოთა თანადაფინანსების პროექტი

თანადაფინანსების პროექტის ინიციატორია საქართველოს მთავრობა. იგი გამიზნულია სასოფლო-სამეურნეო გადამამუშავებელი კომპანიებისთვის. პროექტის მთლიანი დაფინანსება დაახლოებით 30 მლნ აშშ დოლარია. პროექტის მთავარი მიზანია სოფლის მეურნეობის პროდუქციის გადამამუშავებელი ახალი საწარმოების, ან უმოქმედო საწარმოს ამუშავებით დაინტერესებული კომპანიებისთვის (მათ შორის, კოოპერატივებისთვის) ფინანსური და ტექნიკური დახმარების გაწევა.

აგროდაზღვევის პროექტი

2014 წელს საქართველოს მთავრობამ დაიწყო „აგროდაზღვევის“ საპილოტე პროგრამა ფერმერებისთვის. პროექტის ფარგლებში გაცემულ იქნა 21 000 სადაზღვევო პოლისი, რომელმაც დაფარა 18000 ჰა სასოფლო-სამეურნეო მიწა.

მცირემიწიან ფერმერთა საგაზაფხულო სამუშაოების ხელშეწყობის პროექტი 2014

საქართველოს მთავრობის ინიციატივით დაწყებული საგაზაფხულო პროგრამა 2014 წელს განხორციელდა ა(ა)იპ - სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტოს მიერ. პროგრამით, რომლის მთლიანი ბიუჯეტი დაახლოებით 82 მლნ ლარს შეადგენდა, ისარგებლა 800 000-მდე ფერმერმა. პროექტი ითვალისწინებდა სარგებლის (სააგენტოს მიერ ბენეფიციარისთვის სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე მომსახურების (ნიადაგის ხვნა) ან/და სასოფლო-სამეურნეო საწარმოო საშუალებების მიწოდება) გაცემას იმ ფერმერთათვის, რომლებსაც საკუთრებაში, სარგებლობაში ან ფაქტობრივ მფლობელობაში აქვთ 1.25 ჰა-მდე სასოფლო-სამეურნეო ნაკვეთი და იყენებენ ერთწლიანი ან მრავალწლიანი კულტურების წარმოებისთვის.

„აწარმოე საქართველოში“

პროგრამის მიზანია საქართველოში სასოფლო-სამეურნეო პირველადი და გადამამუშავებელი ახალი საწარმოების შექმნის/არსებული საწარმოების გაფართოების/გადაიარაღების ხელშეწყობა, კერძო სექტორის კონკურენტუნარიანობისა და საექსპორტო პოტენციალის ზრდა ფინანსებზე ხელმისაწვდომობის საშუალებით.

პროგრამას ა(ა)იპ - სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტო ახორციელებს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გამოყოფილი დაფინანსების ფარგლებში.

საინფორმაციო კამპანიების ორგანიზება

ევროპასთან ინტეგრაციის კომუნიკაციისა და ინფორმაციის სტრატეგიის 2014 წლის სამოქმედო გეგმის შესაბამისად, კერძო სექტორთან ჩატარდა შეხვედრები გარკვეული პროდუქციის ევროკავშირის ბაზარზე განთავსების მოთხოვნებთან დაკავშირებით.

სსიპ - სურსათის ეროვნული სააგენტო და საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო აგრძელებს მჭიდრო ურთიერთობას კერძო სექტორთან, მომხმარებელთა დაცვის არასამთავრობო ორგანიზაციებთან და სხვა დაინტერესებულ მხარეებთან საქართველოს სანიტარული და ფიტოსანიტარული კანონმდებლობის განვითარების კუთხით, მომხმარებელთა დაცვისა და სურსათის ჯაჭვის კონტროლის ფონზე.

სურსათის ეროვნულმა სააგენტომ შექმნა „სამოქალაქო დარბაზი“, როგორც სამოქალაქო საზოგადოებასა და არასამთავრობო ორგანიზაციებთან ურთიერთობის ფორმატი. მონაწილეები რეგულარულად იღებენ ინფორმაციას წარმოდგენილი ცვლილებებისა და მიღებული კანონმდებლობის შესახებ.

ადამიანური რესურსების განვითარება

ადამიანური რესურსების განვითარების კუთხით სოფლის მეურნეობის სამინისტროსა და სსიპ სურსათის უვნებლობის სააგენტოს თანამშრომლები მონაწილეობდნენ შემდეგ ტრენინგებში:

- სახელმწიფო კონტროლის წესი ევროკავშირის სამართლის მიხედვით;
- საკანონმდებლო დაახლოების მიზნით პრიორიტეტული სიის შედგენა;
- ევროკავშირის სამართლის იმპლემენტაცია;
- ქართული კანონმდებლობის ევროკავშირის შესაბამის კანონმდებლობასთან დაახლოება.

შემოსავლების სამსახური ჩაერთო ინსტიტუციონალური განვითარების პროგრამის CIB-ის (Comprehensive Institution Building Program) მე-2 ფაზაში, რაც ითვალისწინებს შემოსავლების სამსახურის ორი სასაზღვრო ინსპექციის პუნქტის - კარწახისა და ფოთის სრულად აღჭურვასა და ადგილის ფიტოსანიტარიული და ვეტერინარული (გარდა ცოცხალი ცხოველისა) შენობების აღჭურვას, ასევე 4 ტრენინგსა და 6 სასწავლო მისიას.

სგპ „ფოთისა და ყულევის პორტები და ფოთის თავისუფალ ინდუსტრიულ ზონაში“ საბაჟო საწყობ IPM ტერმინალში ფიტოსანიტარიული და ვეტერინარული კონტროლისთვის აშენებულია შენობა/ნაგებობა (გარდა ცოცხალი ცხოველებისა).

შემოსავლების სამსახურმა გაუწია ორგანიზება სხვადასხვა ტრენინგპროგრამას ქართველ სპეციალისტებში სანიტარიული და ფიტოსანიტარიული სასაზღვრო კონტროლის ღონისძიებების ცნობადობის გაღრმავებისა და შესაბამისი უნარ-ჩვევების განვითარების მიზნით. ამ მხრივ შემოსავლების სამსახურის მოთხოვნით TAIEX-ის დახმარებით ჩატარდა ორი ტრენინგი:

- სასაზღვრო ინსპექციის პუნქტებზე ვეტერინარული ფიზიკური შემოწმების განხორციელება - 27-28 იანვარი 2014 წ.
- სასაზღვრო ინსპექციის პუნქტებზე მცენარეთა სიჯანსაღის კონტროლი - 24-25 თებერვალი 2014 წ.

საერთაშორისო მხარდაჭერა

საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროსა და სსიპ - სურსათის ეროვნული სააგენტოს მხარდაჭერას ახორციელებს ევროკავშირის ყოვლისმომცველი ინსტიტუციური განვითარების პროგრამა (CIB). პროგრამის მხარდაჭერა ხორციელდება სამი ძირითადი მიმართულებით: სურსათის უვნებლობა, ვეტერინარია და ფიტოსანიტარია. ევროკავშირის შესაბამისი ექსპერტები აქტიურად არიან ჩართულნი საქართველოს კანონმდებლობის ევროკავშირის კანონმდებლობასთან დაახლოების პროცესში.

2013 წელს დაწყებული ევროპული სამეზობლო პროგრამის ფარგლებში 40 მილიონი ევრო იქნა გამოყოფილი სოფლის მეურნეობის განვითარების ხელშეწყობისა და საქართველოს

სოფლის მეურნეობის განვითარების სტრატეგიაში ასახული საკითხების დაფინანსების მიზნით (ENPARD). პროექტი წარმატებით მიმდინარეობს, რის გამოც ევროკავშირმა პროექტის ფარგლებში გამოყო დამატებით 12 მილიონი ევრო. აღნიშნული თანხები მოხმარდება შემდეგ მიმართულებებს: სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციის გაძლიერება, მცირე ფერმერების შესაძლებლობების გაუმჯობესება და სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობაში ჩართული პირების შესაძლებლობების განვითარება.

სოფლის მეურნეობის სამინისტრო აქტიურად თანამშრომლობს ასევე სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებთან, რომლებიც მუშაობენ სოფლის მეურნეობის განვითარებისა და ხელშეწყობის მიმართულებით.

საბაჟო სფერო და ვაჭრობის ხელშეწყობა

ასოციირების შეთანხმებით და მისი ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ ნაწილით განსაზღვრული ვალდებულებების თანმიმდევრული დაახლოება შემოსავლების სამსახურისთვის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი საკითხია. დაახლოების პროცესი განისაზღვრება სამართლებრივი ცვლილებებითა და ადამიანური რესურსების გაძლიერებით.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროში საბოლოო სტადიაზეა საქართველოს ახალი საბაჟო კოდექსის პროექტის შემუშავება GIZ-ის ტექნიკური მხარდაჭერით. 2015 წელს დაგეგმილია კოდექსის პროექტის საბოლოო ვერსიის საზოგადოებისთვის წარდგენა და საჯარო განხილვების გამართვა.

შემოსავლების სამსახურის უფროსის ბრძანების N31157 საფუძველზე, 2014 წლის 23 ივნისს შეიქმნა სამუშაო ჯგუფი „საქონლით ვაჭრობაში ფორმალობების გამარტივების შესახებ“ და „ტრანზიტის საერთო პროცედურების შესახებ“ 1987 წლის 20 მაისის კონვენციებთან მიერთების საკითხებზე. DG TAXUD ტრანზიტის განყოფილების წარმომადგენლობასთან შეხვედრისას მიღებული რეკომენდაციების გათვალისწინებით, შემოსავლების სამსახურის უფროსის ბრძანება N31157 გაუქმდა და მიღებულ იქნა შემოსავლების სამსახურის უფროსის ბრძანება N186, 09.01.2015 „საქონლით ვაჭრობაში ფორმალობების გამარტივების შესახებ“ და „ტრანზიტის საერთო პროცედურების შესახებ“ 1987 წლის 20 მაისის კონვენციებთან მიერთების მიზნით კომისიისა და სამუშაო ჯგუფის შექმნის შესახებ.

ასოცირების შეთანხმებით გათვალისწინებული ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის საბაჟო აღსრულების ქართული კანონმდებლობის ევროკავშირის კანონმდებლობასთან ეტაპობრივი დაახლოების მიზნით, სამუშაო ჯგუფი შეიქმნა. სამუშაო ჯგუფის ფარგლებში გამოვლინდა შეუსაბამობები და მოხდა ეტაპობრივი დაახლოების პრიორიტეტული მიმართულებების იდენტიფიკაცია.

საბაჟო რისკების სისტემის გაძლიერებისა და დახვეწის მიზნით, აშშ-ის ხაზინის ტექნიკური დახმარების პროექტისა და საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციის მხარდაჭერით მიმდინარეობს ტექნიკური დახმარების პროგრამები საბაჟო რისკების მართვის სისტემის სტრატეგიული პოლიტიკის დოკუმენტის შემუშავებისა და ტრენინგების უზრუნველყოფის კუთხით.

2014 წლის 8-19 სექტემბერს ოტვოკში, პოლონეთის ფინანსთა სამინისტროს სასწავლო ცენტრში, ევროკომისიის ეგიდით, პოლონეთის საბაჟო სამსახურთან თანამშრომლობით, გაიმართა რეგიონალური სემინარი „საბაჟო და ვაჭრობის ხელშეწყობის სემინარი ახალგაზრდა მენეჯერებისთვის საბაჟო უწყებებიდან“. სემინარში მონაწილეობდნენ შემოსავლების სამსახურის თანამშრომლები.

2014 წლის 17-19 სექტემბერს აშშ-ის პატენტისა და სავაჭრო ნიშნის ოფისის ეგიდით გაიმართა რეგიონალური სემინარი თემაზე „ინსტიტუციონალური განვითარების პროგრამა და საზღვარზე ინტელექტუალური უფლებების დაცვის მიზნით საბაჟო აღსრულების

ღონისძიებების გატარება“. სემინარში მონაწილეობდნენ შემოსავლების სამსახურის თანამშრომლები.

ევროპის უშიშროებისა და თანამშრომლობის ორგანიზაციის (ეუთო) და მსოფლიო საბაჟო ორგანიზაციის ეგიდით ა.წ. 24-28 ნოემბერს ქ. დუშანბეში ევროპის უშიშროებისა და თანამშრომლობის ორგანიზაციის (ეუთო) საზღვრის მართვის პერსონალის კოლეჯში გაიმართა რეგიონალური სემინარი თემაზე „საბაჟო ორგანოებსა და კერძო სექტორს შორის თანამშრომლობის გაღრმავება მსოფლიო საბაჟო ორგანიზაციის უფლებამოსილი ეკონომიკური ოპერატორის (AEO) კონცეფციის დანერგვის მეშვეობით“. სემინარში მონაწილეობდნენ შემოსავლების სამსახურის თანამშრომლები.

საქონლის წარმოშობის წესები

საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 26 აგვისტოს N510 დადგენილების თანახმად, EUR.1 წარმოშობის სერთიფიკატების გაცემა და პრეფერენციული წარმოშობის პირობების შემოწმება მთლიანად გადაეცა შემოსავლების სამსახურს.

რაც შეეხება ადამიანური რესურსების განვითარებისთვის განხორციელებულ ღონისძიებებს, შემოსავლების სამსახურმა საკუთარი რესურსით ჩაატარა ტრენინგები *წარმოშობის წესების* თემატიკაზე ფოთისა და ბათუმის გაფორმების ეკონომიკურ ზონებში.

2014 წლის 3-4 დეკემბერს კიშინოვში ევროკომისიის ეგიდით „საბაჟო 2020“ პროგრამის ფარგლებში გაიმართა რეგიონალური სემინარი თემაზე „*პრეფერენციული წარმოშობის სერტიფიცირება და პირობების შემოწმება (EUR.1 სერთიფიკატის გადამოწმება)*“. სემინარში მონაწილეობდნენ შემოსავლების სამსახურის თანამშრომლები. სემინარის მიზანს წარმოადგენდა ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ შეთანხმებით გათვალისწინებული წარმოშობის წესების ასპექტების განხილვა და შესაბამისი სავაჭრო ზომების გამოყენება ევროკავშირსა და საქართველოს, მოლდოვასა და უკრაინას შორის.

სახელმწიფო შესყიდვები

2014 წელს სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტომ განახორციელა შემდეგი ღონისძიებები:

საკანონმდებლო დაახლოების იმპლემენტაციის ყოვლისმომცველი სამოქმედო გეგმის (roadmap) შემუშავების მიზნით სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს მოთხოვნით მოხდა SIGMA-ს (ევროკავშირისა და OECD-ის ერთობლივი ინიციატივა) ტექნიკური დახმარების ინიცირება. ტექნიკური დახმარება ითვალისწინებს ყოვლისმომცველი სამოქმედო გეგმის შემუშავების მხარდაჭერას, სახელმწიფო შესყიდვების არსებული სისტემის, პრაქტიკისა და კანონმდებლობის ანალიზს; რეკომენდაციების შემუშავებას შესაძლო საკანონმდებლო და ინსტიტუციური ცვლილებების შესახებ, მათი ასოცირების შესახებ შეთანხმების ძირითად სტანდარტებთან შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით.

2014 წელს დაიწყო ტექნიკური დახმარების იმპლემენტაცია. კერძოდ, პირველ ეტაპზე მიმდინარეობს სახელმწიფო შესყიდვების საკანონმდებლო და ინსტიტუციური ჩარჩოს ანალიზი ევროკავშირის სახელმწიფო შესყიდვების ძირითად სტანდარტებთან და შესაბამის კანონმდებლობასთან შესაბამისობის კუთხით.

საკანონმდებლო დაახლოების იმპლემენტაციის ყოვლისმომცველი სამოქმედო გეგმის შემუშავება მოითხოვს ევროკომისიასთან ასოცირების შეთანხმების შესაბამის დანართებზე მოლაპარაკებების განახლებას, რაც გამოწვეულია ევროკავშირის შესაბამის კანონმდებლობაში ცვლილებების შეტანით. 2014 წლის 02 დეკემბერს განახლდა ორმხრივი მოლაპარაკებები შეთანხმების საჯარო შესყიდვების თავის დანართებთან დაკავშირებით.

2014 წლის 25 სექტემბერს საკანონმდებლო ცვლილება განხორციელდა სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოში შესყიდვებთან დაკავშირებული დავების განხილვის საბჭოში საჩივრის წარდგენისა და დასაშვებობის საკითხის გადაწყვეტის კუთხით. შემსყიდველი ორგანიზაციის გადაწყვეტილება აღნიშნულ საბჭოში შესაძლებელია გასაჩივრდეს მისი

მიღებიდან 15 დღის განმავლობაში. ცვლილების განხორციელებამდე კანონმდებლობა მსგავს ვადას არ ითვალისწინებდა.

დაინტერესებული მხარეების შესაძლებლობების გაძლიერება

შემსყიდველი ორგანიზაციების შესაბამისი თანამშრომლების (სატენდერო კომისიების წევრებისა და აპარატის) კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოში სასწავლო ცენტრი ამოქმედდა. სახელმწიფო შესყიდვების კურსი უნივერსალურია და განკუთვნილია მათთვის, ვინც ახორციელებს სახელმწიფო შესყიდვებს ნებისმიერ შემსყიდველ ორგანიზაციაში და სურს, აიმაღლოს კვალიფიკაცია; ასევე იმ პირთათვის, რომლებიც სამომავლოდ შემსყიდველ ორგანიზაციაში დასაქმებას გეგმავენ სახელმწიფო შესყიდვების განმახორციელებელ პოზიციებსა თუ თანამდებობებზე. 2014 წელს სასწავლო კურსი გაიარა ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებისა და საქართველოს რეგიონების სხვადასხვა შემსყიდველი ორგანიზაციის 92-მა თანამშრომელმა.

2014 წლის 19 სექტემბერს სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს ორგანიზებით და USAID EPI პროგრამის დახმარებით გაიმართა შეხვედრა კერძო სექტორისა და საქართველოში აკრედიტირებული საკონსულოებისა და საელჩოების სავაჭრო წარმომადგენლებთან. შეხვედრას დაახლოებით 120 მონაწილე დაესწრო. შეხვედრის მიზანი იყო საქართველოში მოქმედი მეწარმეების, განსაკუთრებით კი მცირე და საშუალო მეწარმეების მოტივირება, აქტიურად ჩაერთონ სახელმწიფო შესყიდვებში გამჭვირვალე და სამართლიანი სახელმწიფო შესყიდვების ელექტრონული სისტემის მეშვეობით, ასევე საჯარო შესყიდვების ბაზრის შესახებ ინფორმირება და კერძო სექტორისთვის ახალი ბიზნესშესაძლებლობების გაცნობა.

2014 წლის მაის-ივნისში საქართველოს ხუთ რეგიონში გასვლითი შეხვედრები მოეწყო შემსყიდველი ორგანიზაციების თანამშრომლებისთვის. სამუშაო შეხვედრების მიზანი იყო რეგიონებში შემსყიდველი ორგანიზაციების თანამშრომლების კვალიფიკაციის ამაღლება, რეგიონების მიხედვით იდენტიფიცირებული, ხშირად დაშვებული შეცდომების ანალიზი და პრაქტიკული და სამართლებრივი რეკომენდაციების გაწევა შემსყიდველი ორგანიზაციებისთვის.

2014 წლის 14 ნოემბერს შეხვედრა გაიმართა სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს თანამშრომლებს, სამშენებლო სექტორში მოქმედ კომპანიებსა და შემსყიდველი ორგანიზაციების წარმომადგენლებს შორის. სამუშაო შეხვედრის მთავარ მიზანს წარმოადგენდა ინფორმაციის მიღება სახელმწიფო შესყიდვებში უშუალოდ მონაწილე ორივე მხარისგან - როგორც შემსყიდველი, ისე მიმწოდებელი ორგანიზაციებისგან, აგრეთვე სამშენებლო სექტორში შესყიდვების პროცესისას პრობლემების იდენტიფიცირება და სააგენტოს სათანადო რეკომენდაციების გაცნობა პრობლემურ საკითხებთან დაკავშირებით.

სახელმწიფო შესყიდვების კვალიფიციურად ჩატარების, შემსყიდველი ორგანიზაციების შესაბამისი თანამშრომლების ცოდნისა და კომპეტენციის გაღრმავების მიზნით, სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტომ შეიმუშავა და „USAID დემოკრატიული მმართველობა საქართველოში“ (G3) პროგრამის დახმარებით გამოსცა მეთოდოლოგიური მითითებები სახელმწიფო შესყიდვების წინამოსამზადებელი ეტაპისთვის. კერძოდ: (ა) შესყიდვების მოსამზადებელი ეტაპის წარმართვასთან, (ბ) საკვალიფიკაციო მოთხოვნებთან, (გ) შესყიდვის ობიექტის მიმართ წაყენებულ მოთხოვნებთან დაკავშირებით. ასევე გამოიცა სახელმწიფო შესყიდვების ერთიანი ელექტრონული სისტემის მომხმარებლის სახელმძღვანელო, ხშირად დასმული შეკითხვებისა და პასუხების კრებული სახელმწიფო შესყიდვების თაობაზე და სპეციალური საინფორმაციო ბუკლეტი სააგენტოსა და სასწავლო ცენტრის შესახებ.

საინფორმაციო კამპანია

სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტო ევროინტეგრაციის პროცესის მიმართ მოსახლეობის ინფორმირებულობის მხარდაჭერის გაძლიერებისა და DCFTA-ის წარმატებულად განხორციელების მიზნით გამოსცემს და ავრცელებს ყოველთვიურ ელექტრონულ ჟურნალს ([eNewsletter №1](#), [eNewsletter №2](#)), რომელშიც სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს აქტივობები ამ კუთხით პოპულარულ ენაზეა გადმოცემული. ელექტრონული ჟურნალი ეგზავნება მიზნობრივ აუდიტორიას - სახელმწიფო შესყიდვების ერთიანი ელექტრონული სისტემის 24600-ზე მეტ მომხმარებელს, საქართველოში მოქმედ არასამთავრობო ორგანიზაციებს, მედიის, ასევე დიპლომატიური კორპუსისა და საერთაშორისო ორგანიზაციების წარმომადგენლებს.

სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტო კომუნიკაციის გაძლიერების კუთხით, ასევე იყენებს სოციალური ქსელს [Facebook](#)-ს.

ინტელექტუალური საკუთრების უფლებები

ინტელექტუალური საკუთრების მარეგულირებელ კანონმდებლობაში ცვლილებების განხორციელება

საქართველოს კანონმდებლობა ინტელექტუალური საკუთრების სფეროში ძირითადად აკმაყოფილებს ევროკავშირის სტანდარტებს. თუმცა, აღნიშნულ დარგში საერთაშორისო კანონმდებლობა მუდმივად იცვლება. შესაბამისად, აუცილებელი ხდება ეროვნული კანონმდებლობის დახვეწა და შესაბამისობაში მოყვანა გლობალურ სამართლებრივ რეფორმებთან.

ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმებით ნაკისრი ვალდებულებების შესაბამისად, 2014 წელს ინტელექტუალური საკუთრების მარეგულირებელ კანონმდებლობაში საქპატენტის მიერ მომზადდა და შესაბამის უწყებებს განსახილველად გადაეგზავნა საკანონმდებლო ცვლილებების პროექტი. აღნიშნული საკანონმდებლო ცვლილებების განხორციელების შედეგად მოხდება ინტელექტუალური საკუთრების სფეროში საქართველოს კანონმდებლობის ევროკავშირის შესაბამის კანონმდებლობასთან დაახლოება.

საქართველოს კანონმდებლობის ევროკავშირის კანონმდებლობასთან დაახლოების შემდგომი ნაბიჯია ინტელექტუალური საკუთრების ნორმების სწორი იმპლემენტაცია პრაქტიკაში. დღეისთვის საქპატენტი წარმოადგენს მთავარ სახელმწიფო ინსტიტუტს, რომელიც სასაქონლო ნიშნებისა და დიზაინის რეგისტრაციის კუთხით ადგენს ერთიან პრაქტიკას. ამდენად, მნიშვნელოვანია საქპატენტის ექსპერტების მიერ იმ თანამედროვე საერთაშორისო მიდგომებისა და უახლესი გამოცდილების გაზიარება, რომელსაც აყალიბებს ევროკავშირის დონეზე სასაქონლო ნიშნებისა და დიზაინების მარეგისტრირებელი უწყება - ევროპის შიდა ბაზრის ჰარმონიზაციის ოფისი (OHIM). ამ მიზნით საქპატენტი 2014 წლიდან თანამშრომლობს ისეთ ორგანიზაციებთან, როგორებიცაა: ინტელექტუალური საკუთრების მსოფლიო ორგანიზაცია (WIPO), აშშ-ის საპატენტო და სასაქონლო ნიშნების ოფისი (USPTO),

ევროპის საპატენტო უწყება (EPO) და შიდა ბაზრის ჰარმონიზაციის უწყება (OHIM), რომელთა დახმარებით მოხდება საქპატენტის გამოგონებისა და სასაქონლო ნიშნების ექსპერტების გადამზადება. ასევე, OHIM-თან ერთობლივი პროექტის ფარგლებში, მათი ექსპერტების დახმარებით და ქართული პრაქტიკის გათვალისწინებით, საქპატენტი თარგმნის და შეიმუშავებს სასაქონლო ნიშნების და დიზაინების რეგისტრაციასთან დაკავშირებულ სახელმძღვანელოს, რაც მნიშვნელოვნად გააუმჯობესებს საქართველოში ექსპერტიზის ხარისხს და ხელს შეუწყობს ერთგვაროვანი და თანმიმდევრული პრაქტიკის ჩამოყალიბებას.

გარდა ამისა, 2014 წლის 22 დეკემბერს ძალაში შევიდა საქართველოს მთავრობის დადგენილება „ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტების დაპატენტებასთან, რეგისტრაციასთან და დეპონირებასთან დაკავშირებული მომსახურების საფასურების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2010 წლის 3 ივლისის №182 დადგენილებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, რომლის მიხედვითაც განმცხადებელ გამოგონებლებსა და დიზაინერებზე არსებული 70%-იანი შეღავათი უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებსა და დამოუკიდებელ სამეცნიერო-კვლევით ერთეულებზეც გავრცელდა.

აღნიშნული ცვლილებების მიზანია ქვეყანაში ინოვაციური პროცესების წახალისება და ხელშეწყობა. დადგენილებით გათვალისწინებული შეღავათები გარკვეულწილად მოხსნის ფინანსურ ბარიერს, რაც წარმოადგენდა ამ პროცესების შემაფერხებელ გარემოებას. გარდა ამისა, საფასურის შემცირება, ზოგადად, ხელს შეუწყობს საქპატენტში გამოგონებებზე მეტი ადგილობრივი განაცხადის წარდგენას. დადგენილებით ასევე გათვალისწინებულია საქონლის ადგილწარმოშობის დასახელებისა და გეოგრაფიული აღნიშვნის რეგისტრაციასთან დაკავშირებული საფასურების შემცირება და ზოგიერთი მათგანის გაუქმება, რაც ხელს შეუწყობს ქართული ადგილწარმოშობის დასახელებებისა და გეოგრაფიული აღნიშვნების სისტემის, როგორც ქვეყნისთვის ერთ-ერთი პრიორიტეტული მიმართულების განვითარებას.

კერძოდ, სოფლის მეურნეობა არის სფერო, სადაც საქართველოს მნიშვნელოვანი საექსპორტო პოტენციალი აქვს. შესაბამისად, სოფლის მეურნეობის პროდუქტებით შეიძლება

დაიწყო ბრენდინგის სტრატეგიის განვითარება ქვეყანაში. სოფლის მეურნეობის პროდუქტების გეოგრაფიული აღნიშვნების სისტემის განვითარება, შესაძლოა, გახდეს ყველაზე ეფექტური ინსტრუმენტი ქართული პროდუქტების საექსპორტო პოტენციალის გაზრდის კუთხით. ასოცირების შეთანხმების ფარგლებში, ქართველ მეწარმეებს მიეცემა შესაძლებლობა, ევროკავშირის ბაზარზე მოახდინონ ქართული პროდუქციის ექსპორტი. შესაბამისად, ადგილწარმოშობის დასახელებებისა და გეოგრაფიული აღნიშვნებით დაცული პროდუქცია გაცილებით კონკურენტუნარიანი იქნება ევროპულ ბაზარზე, ვინაიდან მომხმარებელს ამგვარი დასახელებებით მონიშნული პროდუქტი მიაჩნდება მის მაღალ ხარისხსა და განსაკუთრებულ თვისებებზე. ეს ხელს შეუწყობს ქართულ პროდუქციას, ევროკავშირის ბაზარზე ხარისხიანი და ძვირად ღირებული პროდუქციის სეგმენტი დაიკავოს.

ამდენად, საქონლის ადგილწარმოშობის დასახელებისა და გეოგრაფიული აღნიშვნის რეგისტრაციასთან დაკავშირებული საფასურების შემცირება ხელს შეუწყობს ქართველი მეწარმეების გააქტიურებას და ახალი ადგილწარმოშობის დასახელებებისა და გეოგრაფიული აღნიშვნების დაცვას.

სასამართლო სისტემის გამართულად ფუნქციონირების უზრუნველყოფა, რათა გარანტირებულ იქნას უფლების მფლობელებისთვის მართლმსაჯულების ხელმისაწვდომობა და სანქციების ეფექტური იმპლემენტაცია.

საქართველოში, ზოგიერთი ქვეყნისგან განსხვავებით, არ ფუნქციონირებს სპეციალიზებული ინტელექტუალური საკუთრების სასამართლოები და დღეს არსებული სისტემა არ იძლევა სანქციების ეფექტური დანერგვის გარანტიას. ის გარემოება, რომ სასამართლოში საკმაოდ იშვიათია ინტელექტუალური საკუთრების დავები, გამოწვეულია დაბალი საზოგადოებრივი ცნობიერებით ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის სფეროში.

2014 წელს ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმებით ნაკისრი ვალდებულებების შესაბამისად, ინტელექტუალური საკუთრების სფეროში უფლების მფლობელებისთვის მართლმსაჯულების ხელმისაწვდომობისა და სანქციების ეფექტურად იმპლემენტაციის მიზნით, საქპატენტისა და სხვადასხვა საერთაშორისო თუ ადგილობრივი ორგანიზაციების

მხარდაჭერით, ინტელექტუალური საკუთრების უფლებებთან დაკავშირებულ საკითხებზე მოსამართლეებისთვის ჩატარდა ტრენინგები.

გარდა ამისა, გადაიდგა შემდგომი ნაბიჯები ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის სფეროში საზოგადოებრივი ცნობიერების ამაღლებისაკენ მიმართული ღონისძიებების განხორციელებისა და უფლების მფლობელებთან ეფექტური დიალოგის უზრუნველყოფის კუთხით. საზოგადოებრივი ცნობიერების ამაღლების მიზნით ჩატარდა არაერთი სემინარი, კონფერენცია და სამუშაო შეხვედრა, დაიბეჭდა საინფორმაციო ხასიათის ბიულეტენი და ფლაერები. შემუშავდა ინტელექტუალური საკუთრების სამეცნიერო ჟურნალის კონცეფცია.

კონკურენცია

კონკურენციის სააგენტოს შექმნა და საკანონმდებლო რეფორმა

კონკურენციისა და სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ 2012 წლის 11 მაისის კანონში 2014 წლის 21 მარტს შევიდა ცვლილება, რომლის საფუძველზეც 2014 წლის 14 აპრილის №288 დადგენილებით პრემიერ-მინისტრის ბრძანებით შეიქმნა სსიპ „კონკურენციის სააგენტო“. კონკურენციის კანონმდებლობის მიზანია საქართველოში ბაზრის ლიბერალიზაციის, თავისუფალი ვაჭრობისა და კონკურენციის ხელშეწყობა.

აღსანიშნავია, რომ კონკურენციის სააგენტო არის დამოუკიდებელი საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, რომელიც ანგარიშვალდებულია უშუალოდ საქართველოს პრემიერ-მინისტრის წინაშე.

კონკურენციის შესახებ „საქართველოს კანონის“ 34-ე მუხლის მე-6 და მე-61 პუნქტის შესაბამისად შემუშავებულ იქნა შემდეგი კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტები:

- მთავრობის ორი დადგენილება:

- №526 დადგენილება - „კონკურენციის შემზღვეველი ხელშეკრულების აკრძალვიდან გამონაკლისები“;
 - №529 დადგენილება - „ინდივიდუალური სახელმწიფო დახმარების უმნიშვნელო ოდენობა და სახელმწიფო დახმარების გაცემის ზოგადი წესი“.
- კონკურენციის სააგენტოს თავმჯდომარის ხუთი ბრძანება:
 - №30/09-1 ბრძანება - „განცხადებისა და საჩივრის ფორმების, მათი წარდგენის წესი და განცხადებისა და საჩივრის დასაშვებობასთან დაკავშირებული პროცედურები და ვადები“;
 - №30/09-2 ბრძანება - „თანამშრომლობის პროგრამის გავრცელებისა და პასუხისმგებლობისგან გათავისუფლების გამოყენების წესი“;
 - №30/09-3 ბრძანება - „ბაზრის ანალიზის მეთოდური მითითებები“;
 - №30/09-4 ბრძანება - „კონცენტრაციის შესახებ შეტყობინების წარდგენისა და განხილვის წესი“;
 - №30/09-5 ბრძანება - „საქმის მოკვლევის წესი და პროცედურა“.

კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების მიღება, ერთი მხრივ, აუცილებელი იყო სააგენტოს სრულფასოვანი მუშაობისთვის, მეორე მხრივ, ეს აქტები სრულ შესაბამისობაშია როგორც ევროკავშირის კონკურენციის კანონის 101-ე და 102-ე მუხლებთან, ასევე ყველა იმ დირექტივასთან, რომლებიც ევროკავშირში ამ საკითხებს არეგულირებს.

ნორმატიული აქტების შემუშავების პროცესში გაიმართა საკონსულტაციო შეხვედრები გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობის სააგენტოს (GIZ) ადგილობრივ და უცხოელ (გერმანელ და ლიტველ) ექსპერტებთან; პოლონეთის კონკურენციისა და მომხმარებელთა უფლებების დაცვის ოფისის ექსპერტებთან.

კონკურენციის სააგენტოს მიერ 2014 წელს მიღებულ იქნა ასევე შემდეგი აქტები:

- საჯარო სამართლის იურიდიული პირის - კონკურენციის სააგენტოს 2014-2017 წლების სამოქმედო გეგმა (16.07.2014 წ. ბრძანება №16/07-1);
- საჯარო სამართლის იურიდიული პირის - კონკურენციის სააგენტოს შინაგანაწესი (29.08.2014წ. ბრძანება N29/08-1);
- საჯარო ინფორმაციის პროაქტიულად გამოქვეყნების წესი (20.11.2014 წ. ბრძანება №15);

- საჯარო ინფორმაციის ელექტრონული ფორმით მოთხოვნის სტანდარტი (29.12.2014წ . ბრძანება №31);
- საჯარო სამართლის იურიდიული პირის - კონკურენციის სააგენტოს ცენტრალური აპარატის სტრუქტურული ქვედანაყოფების დებულებები (15.12.2014 წ. ბრძანება №28);
- მკაცრი აღრიცხვის ფორმების აღრიცხვა-ანგარიშგების წესი (25.12.2014 წ. ბრძანება №29);
- „კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონის დარღვევის შესახებ ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმისა და ადგილზე შემოწმების ოქმის ფორმები (29.12.2014 წ. ბრძანება №32).

კონკურენციის კანონმდებლობის აღსრულების კუთხით გაწეული საქმიანობა

აღსანიშნავია, რომ მაღალი საზოგადოებრივი ინტერესის გათვალისწინებით, სააგენტომ საკუთარი ინიციატივით 2014 წლის 12 ნოემბერს დაიწყო ნავთობპროდუქტების ბაზრის (ბენზინი, დიზელი, ნავთი) მოკვლევა.

განცხადების საფუძველზე დაწყებულია ფქვილის ბაზრის მოკვლევა „კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-6 მუხლის (დომინირებული მდგომარეობის ბოროტად გამოყენება) შესაძლო დარღვევის ფაქტზე, ასევე საკონტეინერო მომსახურების ბაზარზე „კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-10 მუხლის შესაძლო დარღვევის ფაქტზე და თერმული წყლების ბაზარზე „კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-6 მუხლის (დომინირებული მდგომარეობის ბოროტად გამოყენება) შესაძლო დარღვევის ფაქტზე.

საჩივრის საფუძველზე დაწყებულია საქმის მოკვლევა საექსპედიტორო მომსახურების ბაზარზე „კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-6 მუხლის (დომინირებული მდგომარეობის ბოროტად გამოყენება) შესაძლო დარღვევის ფაქტზე.

ასევე, მიმდინარეობს კონკურენტული გარემოს შეფასების კუთხით ყავის ბაზრის მონიტორინგი.

ამ ეტაპზე კონკურენციის სააგენტო გაწევრიანებულია:

- საერთაშორისო კონკურენციის ქსელში (ICN) – 2014 წლის 29 ოქტომბრიდან

➤ სოფიას კონკურენციის ფორუმში (SCF)- 2014 წლის 2 სექტემბრიდან

სოფიას კონკურენციის ფორუმის მიერ კონკურენციის თემატიკაზე ორგანიზებულ სემინარებში სააგენტოს თანამშრომლები აქტიურად იღებენ მონაწილეობას, რისი მეშვეობითაც მარტივდება გამოცდილების მიღება და კონტაქტების დამყარება.

კონკურენციის სააგენტო 2014 წელს აქტიურად თანამშრომლობდა სხვადასხვა საერთაშორისო ორგანიზაციასთან, კერძოდ:

ნორმატიული აქტების პროექტების შემუშავების პროცესში აქტიურად იყო ჩართული GIZ. მისი თანადგომით 2014 წლის 7-9 ივლისს კაჭრეთში მოხდა კანონქვემდებარე ნორმატიულ აქტთა პროექტების განხილვა, რომელშიც კონკურენციის სააგენტოს თანამშრომლების გარდა მონაწილეობდნენ ადგილობრივი და უცხოელი ექსპერტები, მსოფლიო ბანკის წარმომადგენლები, ასევე ეკონომიკური საბჭოს, აღმასრულებელი და საკანონმდებლო ხელისუფლების, სასამართლო ხელისუფლებისა და ბიზნეს ომბუდსმენის აპარატის თანამშრომლები.

2014 წლის 10 ივლისს ჩატარდა ტრენინგი ლიტველ და გერმანელ ექსპერტებთან ერთად, მოხდა გერმანიისა და ლიტვის კონკურენციის ორგანოების საქმიანობის გამოცდილების გაზიარება.

2014 წლის 24-25 ოქტომბერს სააგენტოს თანამშრომლები შეხვდნენ დუსელდორფის (გერმანია) უმაღლესი სასამართლოს თავმჯდომარეს იურგენ ქიუნენს. აღსანიშნავია, რომ ქიუნენმა ტრენინგი ჩაუტარა ასევე ქართველ მოსამართლეებს.

2014 წლის 17-29 ნოემბერს ბუნდესკარტელამტში (გერმანიის კონკურენციის ორგანო) GIZ-ის მხარდაჭერით გაგზავნილ იქნა სააგენტოს 2 თანამშრომელი. აღნიშნული სტაჟირება ძალიან მნიშვნელოვანი იყო მათი კვალიფიკაციის ამაღლების კუთხით.

2014 წლის 17-19 ნოემბერს GIZ-ის მიერ ორგანიზებული სემინარი ჩატარდება თბილისში თემებზე: ბაზრების განსაზღვრა და ფარმაცევტული პროდუქტები. აღნიშნულ შეხვედრას GIZ-ის წარმომადგენლებთან ერთად ესწრებოდნენ ლიტველი და გერმანელი ექსპერტები.

2014 წლის 2-10 დეკემბერს ვილნიუსსა და ბონში შედგა GIZ-ის მიერ ორგანიზებული სასწავლო ვიზიტი, რომელშიც მონაწილეობდნენ სააგენტოს თანამშრომლები, თავმჯდომარის ხელმძღვანელობით. ისინი შეხვდნენ ლიტვისა და გერმანიის კონკურენციის ორგანოს ხელმძღვანელებს და დასახეს სამომავლო თანამშრომლობის გეგმები.

GIZ-ის ორგანიზებით „ჯარიმების და გამოთვლის წესი“-ს შემუშავებაში აქტიურად არიან ჩართულნი როგორც ქართველი, ასევე გერმანელი ექსპერტები.

პოლონეთის მთავრობის დაფინანსებით პოლონეთის მომხმარებელთა უფლებების დაცვის ოფისმა (UOKiK) კონკურენციის სააგენტოს თანამშრომელთათვის კონკურენციის თემატიკაზე ჩაატარა თბილისში 7, ხოლო ვარშავაში 1 ტრენინგი.

UOKiK - თან მიმდინარეობს მოლაპარაკება სამომავლო თანამშრომლობასთან დაკავშირებით.

კონკურენციის სააგენტოს თანამშრომლები აქტიურად იყვნენ ჩართულნი კონკურენციის თემატიკაზე OECD-GVH RCC-ის მიერ ორგანიზებულ საერთაშორისო სემინარებში, რომლებიც ჩატარდა ქ. ბუდაპეშტში 2014 წლის 16-18 სექტემბერსა და 2-4 დეკემბერს.

კონკურენციის სააგენტო, თანამშრომელთა კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით, აქტიურად აპირებს OECD-GVH RCC-ის მიერ სამომავლოდ დაგეგმილ საერთაშორისო სემინარებში მონაწილეობას .

გამჭირვალობა

DCFTA-სთან დაკავშირებულ საკითხებზე მოსახლეობის ცნობიერების ამაღლების მიზნით, თბილისსა და რეგიონებში 2014 წელს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ განხორციელდა ფართომასშტაბიანი საინფორმაციო კამპანია, რომლის ფარგლებშიც გაიმართა შეხვედრები სამოქალაქო და კერძო სექტორის, ასევე აკადემიური წრეებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების წარმომადგენლებთან (თბილისი, ქუთაისი, თელავი, ბათუმი). შეხვედრებზე განხილულ იქნა შეთანხმების რეგულირების სფეროები, ამ

სფეროებში საქართველოს მიერ აღებული ვალდებულებები და თითოეული მიმართულებით მოსალოდნელი სარგებელი.

DCFTA-ის საინფორმაციო კამპანიის ფარგლებში 2014 წლის 14 აპრილს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს ორგანიზებით გაიმართა შეხვედრა საქონლით ვაჭრობისა (ტარიფები) და საბაჟო საკითხების შესახებ, რომელსაც ესწრებოდნენ არასამთავრობო და ბიზნესსექტორის წარმომადგენლები.

2014 წლის 26 დეკემბერს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს ორგანიზებით და USAID-ის მმართველობის განვითარების პროექტის მხარდაჭერით გაიმართა თემატური შეხვედრა, რომელიც დაეთმო DCFTA-ის ფარგლებში სურსათის უვნებლობის კუთხით საქართველოს მიერ აღებული ვალდებულებებისა და დაგეგმილი რეფორმების მიმოხილვას. შეხვედრაზე მოწვეულნი იყვნენ კერძო სექტორისა და სამოქალაქო საზოგადოების წარმომადგენლები.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს ვებ-გვერდზე ინტეგრირებულია სპეციალური ვებპორტალი (იხ. ბმული <http://economy.ge/ge/dcfta>), რომელზეც განთავსებულია შეთანხმებასთან დაკავშირებული ყველა ინფორმაცია. დაინტერესებულ პირებს ვებპორტალის მეშვეობით შეუძლიათ გაეცნონ შეთანხმების ტექსტს ქართულ და ინგლისურ ენებზე. პორტალზე ასევე განთავსებულია DCFTA-ის თითოეული თავის მოკლე მიმოხილვა, განხორციელებული, მიმდინარე და დაგეგმილი რეფორმები. ამავე პორტალის მეშვეობით ასევე ხელმისაწვდომია DCFTA-ის 2014-2017 წლების სამოქმედო გეგმა, სადაც დეტალურადაა გაწერილი შეთანხმების განხორციელების მიზნით მომავალი სამი წლის მანძილზე დაგეგმილი ღონისძიებები.

შეთანხმების ეფექტიანი განხორციელებისა და ამ პროცესში სამოქალაქო საზოგადოების მაქსიმალური ჩართულობის უზრუნველყოფის მიზნით დაგეგმილია DCFTA-ის მრჩეველთა ჯგუფის ჩამოყალიბება, რომლის შემადგენლობაშიც შევლენ როგორც კერძო, ასევე სამოქალაქო სექტორის წარმომადგენლები. უკვე მომზადებულია მრჩეველთა ჯგუფის დებულების პროექტი და მიმდინარეობს მისი დაკომპლექტების პროცესი.

ვაჭრობა და მდგრადი განვითარება

სოციალური დიალოგი

შრომის კოდექსის ახალი რედაქციით ჩამოყალიბდა სოციალური პარტნიორობის სამმხრივი კომისია. კომისია შედგება მთავრობისა და სოციალური პარტნიორების წარმომადგენლებისგან, რომლებიც ქვეყნის მასშტაბით სხვადასხვა სექტორში მოღვაწეობენ. სამმხრივ კომისიაში თითოეულ მხარეს ჰყავს 6 წევრი, რომლებიც შესაძლებელია, სხვადასხვა ორგანიზაციას წარმოადგენდნენ. ორგანიზაციების წარმომადგენელთა სამმხრივი კომისიის შემადგენლობაში შეყვანის შესახებ გადაწყვეტილებას იღებს სამმხრივი კომისიის თავმჯდომარე - პრემიერ-მინისტრი.

სოციალური პარტნიორობის სამმხრივი კომისიის დებულება დამტკიცებულია 2013 წლის 7 ოქტომბრის №258 მთავრობის დადგენილებით. 2014 წელს 12 მარტს პრემიერ-მინისტრმა ბრძანებით დაამტკიცა სოციალური პარტნიორობის სამმხრივი კომისიის შემადგენლობა. კომისიის პირველი სხდომა 2014 წლის 1 მაისს გაიმართა.

აშშ-ის შრომის დეპარტამენტის (სამინისტროს) მიერ დაფინანსებული პროექტი „შრომის კანონმდებლობის დაცვის გაუმჯობესება საქართველოში“

2013 წელს შრომის კანონმდებლობის გაუმჯობესების მიზნით აშშ-ის შრომის დეპარტამენტის მიერ გამოცხადდა საგრანტო პროექტი, რომლის ბიუჯეტია 2 მილიონი აშშ დოლარი. ურთიერთთანამშრომლობის შეთანხმების თანახმად, პროექტის განმახორციელებელია შრომის საერთაშორისო ორგანიზაცია. „შრომის კანონმდებლობის დაცვის გაუმჯობესება საქართველოში“ პროექტის ფარგლებში 2014 წელს მომზადდა ტრენინგ-მეთოდოლოგია. შრომითი უფლებების საკითხებთან დაკავშირებით მოხდა შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს ცხელი ხაზის ოპერატორების გადამზადება. ასევე, გადამზადდა 15 მოსამართლე შრომის საერთაშორისო სტანდარტების გამოყენებისა და შრომის კანონმდებლობის თაობაზე.

გარემოს დაცვა

DCFTA ბიომრავალფეროვნების კუთხით ითვალისწინებს „გადაშენების საფრთხის წინაშე მყოფი ველური ფლორისა და ფაუნის სახეობებით საერთაშორისო ვაჭრობის შესახებ“ კონვენციასთან (CITES) დაკავშირებულ საკითხებს, მათ შორის მერქნიანი მცენარეების სახეობათა კონვენციის დანართებში შეტანის ხელშეწყობას იმ შემთხვევაში, თუ ამ სახეობათა სტატუსი სარისკოდ მიიჩნევა. ამ ვალდებულების შესრულების მიზნით საქართველომ მოახდინა პროექტის ინიცირება, რომლის მიზანიც მერქნულ სახეობათა შეფასებაა, რათა განისაზღვროს ის სახეობები, რომელთა კონსერვაციის სტატუსი სარისკოდ მიიჩნევა და აკმაყოფილებენ კონვენციის კრიტერიუმებს, რომელთა მიხედვითაც კონვენციის მხარეთა კონფერენციის მიერ ხდება სახეობათა დანართებში შეტანა. გაიმართა კონსულტაციები ევროკავშირის სამეცნიერო საკითხების შემსწავლელ ჯგუფსა და CITES-ის მცენარეთა კომიტეტთან საპროექტო წინადადების შემუშავების მიზნით. პროექტის დაწყება გათვალისწინებულია 2015 წელს. თევზჭერის სექტორში სახელმწიფო კონტროლის გასაუმჯობესებლად დაიგეგმა ცვლილებების შეტანა ეროვნულ კანონმდებლობაში და 2015 წელს თევზჭერის მონიტორინგის ელექტრონული სისტემის დანერგვა.

მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადაიდგა ტყის მართვის კუთხით:

- გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრომ დაიწყო ტყის კოდექსის შემუშავება. შესაბამისი კანონქვემდებარე აქტების მიმოხილვა ჩატარდა მსოფლიო ბანკის მიერ და მომზადდა რეკომენდაციები;
- გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობის საზოგადოების (GIZ) ტექნიკური დახმარებით, შემუშავდა ტყის მდგრადი მართვის ეროვნული პრინციპები, კრიტერიუმები და ინდიკატორები;
- ტყის მართვის რეფორმირების პროცესის ხელშესაწყობად დაიწყო საქართველოს ეროვნული სატყეო პროგრამა, რომლის მიზანია სატყეო სექტორის რეფორმირების პროცესში ყველა ადგილობრივი დაინტერესებული მხარისა და ევროკავშირის წარმომადგენელთა ჩართულობის უზრუნველყოფა. დღეისათვის ეროვნული სატყეო პროგრამის ფარგლებში განხორციელებულ საქმიანობებში ჩართულნი არიან სამთავრობო უწყებები, არასამთავრობო ორგანიზაციები, საგანმანათლებლო და პროფესიული დაწესებულებები, ადგილობრივი თვითმმართველობები და საქართველოს საპატრიარქო. ეროვნული სატყეო პროგრამის

ფარგლებში, შემუშავდა შემდეგი დოკუმენტები: ტყის არამერქული რესურსებით სარგებლობის რეგულაციები, ტყის ფონდის ზონირების დირექტივა და რეკომენდაციები საქართველოს ტყეებში ნებაყოფლობითი სერტიფიცირების შესახებ;

- მუშაობა დაწყებულია სატყეო მონიტორინგის სისტემის შექმნაზე;
- გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს კომპეტენციაში შედის ტყის უკანონო ჭრისა და ხე-ტყის ტრანსპორტირების წესების დარღვევის კონტროლი, უკანონო გზით მოპოვებული შეშის კონფისკაცია, კონფისკაციის შედეგად ამოღებული მასალის რეგისტრაცია და შესაბამისი სამართლებრივი პროცედურების აღსრულება. ტყის უკანონო ჭრის, მისი დამუშავებისა და საქართველოს ტერიტორიაზე ტრანსპორტირების ზუსტი აღწერის მიზნით გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროში ამოქმედდა სატყეო რესურსების მართვის ელექტრონული სისტემა;
- გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის და მისი რეგიონული ერთეულების შემდგომი გაძლიერების მიზნით 2015 წელს იგეგმება მათი ახალი ტექნიკური აღჭურვილობით უზრუნველყოფა და დეპარტამენტის პირადი შემადგენლობისთვის სატრენინგო კურსების ჩატარება;
- გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრომ ოფიციალურად მიმართა საქართველოში ევროკავშირის წარმომადგენლობას დამშობილების (Twinning) პროექტის დაფინანსებისთვის გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის სწრაფი რეაგირების სამმართველოსა და ეროვნული სატყეო სააგენტოს ექსპერტიზის გასაუმჯობესებლად, რაც მათ საშუალებას მისცემს, უკეთ გააკონტროლონ სატყეო სექტორში უკანონო საქმიანობები.

იმპლემენტაციის პროცესის უკეთ დასაგეგმად 2014 წლის შემოდგომაზე სამინისტრომ, ევროკავშირის წარმომადგენლობის დახმარებით, წამოიწყო ახალი პროექტი „საქართველოსა და ევროკავშირის შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმებაში გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი თავების იმპლემენტაციის სამოქმედო გეგმის შემუშავების შესახებ“. პროექტის მიზანია, დაეხმაროს საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს რეალისტური და ქმედებებზე ორიენტირებული საგზაო რუკის მომზადებაში, რომელშიც ნათლად იქნება ასახული ის ძირითადი პრიორიტეტები და მიმართულებები, რომლებიც უზრუნველყოფენ არსებული კანონმდებლობის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან შესაბამისობაში მოყვანას, დააჩქარებენ ევროკავშირთან დაახლოებასა და ხელს შეუწყობენ საქართველოსა და ევროკავშირის შორის თანამშრომლობას გარემოსდაცვით

და კლიმატის ცვლილებების საკითხებში. დოკუმენტი განსაზღვრავს გარემოსდაცვით სფეროში განსახორციელებელ კონკრეტულ ნაბიჯებსა და რეფორმებს ასოცირების შესახებ შეთანხმებით ნაკისრი ვალდებულებების შესასრულებლად.

ვაჭრობასთან დაკავშირებული დებულებები ენერგეტიკის სფეროში

ენერგეტიკული ბაზრების ორგანიზება კონკურენტული, უსაფრთხო და ეკოლოგიურად მდგრადი პირობების მისაღწევად

მიმდინარეობს მუშაობა ელექტროენერჯის ბაზრის მოდელის შემუშავებაზე. შესწავლილ იქნა ევროპული ქვეყნების ბაზრის მოდელები. აგრეთვე მოხდა ბაზრის მოდელის შემუშავებასთან დაკავშირებით რისკებისა და სარგებლის შეფასება.

ოპერატორების ვალდებულებები ტრანზიტთან მიმართებაში

ავარიული სიტუაციებისთვის საგანგებო ზომების შემუშავებისთვის კოორდინირებული ინსტრუქციის შექმნა

მიმდინარეობს მუშაობა თურქეთის რესპუბლიკისა და საქართველოს მთავრობას შორის ენერგეტიკის სფეროში თანამშრომლობის შესახებ შეთანხმების გასაფორმებლად, რომელიც სხვა საკითხებთან ერთად ითვალისწინებს ავარიულ სიტუაციებში დახმარების გაწევასა და საგანგებო ზომების შემუშავებისათვის კოორდინირებული მუშაობის უზრუნველყოფას. აგრეთვე, მიმდინარეობს სომხეთის რესპუბლიკასთან მოლაპარაკება ავარიულ სიტუაციებში საგანგებო ზომების მიღებისათვის კოორდინირებული მუშაობის მიმართულებით.

ხელისუფლება მჭიდროდ თანამშრომლებს ოპერატორებთან და ხელს უწყობს მათ, რათა უზრუნველყონ სატრანზიტო ინფრასტრუქტურის სათანადო ოპერირება. უფრო მეტიც, ამ ეტაპზე, იმისათვის რომ სათანადოდ იქნას დაცული კრიტიკული ენერგეტიკული ინფრასტრუქტურა და უზრუნველყოფილი იქნას შეუფერხებელი მუშაობა, საქართველოს ენერგეტიკის სამინისტრო სწავლობს შესაბამისი ტექნიკური ოპერატორების საგანგებო

სიტუაციებისთვის მზადყოფნის დონეს იმ მიზნით, რომ შეიქმნას სახელმწიფოსა და ოპერატორებს შორის კოორდინაციის მექანიზმი.

მარეგულირებელი ორგანოს როლის გაძლიერება ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის ბაზრის რეგულირებაში

ქსელის წესების მომზადება და მიღება

სემეკის 2014 წლის 17 აპრილის N10 დადგენილებით დამტკიცდა ქსელის წესები. აღნიშნული კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტის მიზანია, განსაზღვროს საქართველოს ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეთა და გადამცემ ქსელთან მიერთების მსურველების (მაძიებლების) მიერ გადამცემი ქსელის განვითარების, მართვის, ხელმისაწვდომობისა და უსაფრთხო სარგებლობის პროცედურები, პირობები, პრინციპები და სტანდარტები.

სხვადასხვა ენერგეტიკული მომსახურებისთვის ხელშეკრულების სტანდარტული პირობების მიღება

სემეკის 2014 წლის 14 აგვისტოს 30/2 გადაწყვეტილებით შემუშავდა გარანტირებული სიმძლავრის გაყიდვის შესახებ ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები, რაც წარმოადგენს წინასწარ ჩამოყალიბებულ, მრავალჯერადი გამოყენებისთვის გამიზნულ სახელშეკრულებო პირობებს, რომელსაც სს „ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი“ უდგენს გარანტირებული სიმძლავრის შემსყიდველ იმ კვალიფიციურ საწარმოს, რომელიც მონაწილეობს ელექტროენერგიითა და გარანტირებული სიმძლავრით საბითუმო ვაჭრობაში ან ვალდებულია შეისყიდოს გარანტირებული სიმძლავრე. სემეკმა 2014 წელს ასევე შეიმუშავა გარანტირებული სიმძლავრის ყიდვის შესახებ ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები, რომლებიც დაამტკიცა 2014 წლის 14 აგვისტოს 30/4 გადაწყვეტილებით.

2014 წლის 22 აგვისტოს 31/5 გადაწყვეტილებით დამტკიცებული ელექტროენერგის (სიმძლავრის) გადამცემის მომსახურების შესახებ პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტულ პირობებს კი სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტრო სისტემა“ ან სააქციო საზოგადოება გაერთიანებული ენერგეტიკული სისტემა „საქრუსენერგო“ ან შპს „ენერგოტრანსი“ უდგენს ყველა იმ შესაბამის კვალიფიციურ საწარმოს, რომელიც მონაწილეობს ქვეყნის შიგნით

ელექტროენერგიით საბითუმო ვაჭრობაში, სარგებლობს შესყიდული ელექტროენერგიის გადაცემის მომსახურებით, ან არ გააჩნია გადაცემის შესაბამისი პირდაპირი ხელშეკრულება.

გარდა ზემოთ ხსენებული სტანდარტული პირობებისა, სემეკმა ასევე 2014 წლის 14 აგვისტოს №30/3 გადაწყვეტილებით დაამტკიცა საბალანსო ელექტროენერგიის ყიდვის პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები.

საბალანსო ელექტროენერგიის გაყიდვის პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტულ პირობებს კი, რომელიც დამტკიცდა 2014 წლის 14 აგვისტოს 30/5 გადაწყვეტილებით, სს „ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორი“ უდგენს იმ კვალიფიციურ საწარმოს, ასევე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტს, ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ტრანზიტის უზრუნველყოფისთვის დანაკარგების დაფარვის მიზნით ელექტროენერგიის შესყიდვის ნაწილში, რომლებიც „ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონისა და „ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ბაზრისწესების“ შესაბამისად, მონაწილეობენ საბითუმო ვაჭრობაში.

ელექტროენერგიის ტარიფების გაანგარიშების მეთოდოლოგიების მიღება ევროკავშირის საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისად

„ელექტროენერგიის ტარიფების გაანგარიშების მეთოდოლოგიების დამტკიცების შესახებ“ სემეკის №14 დადგენილება მოიცავს 3 დანართს: 1. ელექტროენერგიის განაწილების, გატარებისა და მოხმარების ტარიფების გაანგარიშების მეთოდოლოგია; 2. ელექტროენერგიის წარმოების, გადაცემის, დისპეტჩერიზაციისა და ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მომსახურების ტარიფების გაანგარიშების მეთოდოლოგია და 3. სატარიფო რეგულირებას დაქვემდებარებული საწარმოების რეგულირებადი აქტივების ცვეთა/ამორტიზაციის ნორმები.

ერთიანი საბუღალტრო-სააღრიცხვო სისტემის შემუშავება

„ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონის 46-ე მუხლის თანახმად, ერთიანი საბუღალტრო-სააღრიცხვო სისტემას ამტკიცებს სემეკი. სემეკმა 2014 წელს შეიმუშავა ერთიანი საბუღალტრო-სააღრიცხვო სისტემის პროექტი, რომელიც ითარგმნა ინგლისურიდან ქართულ ენაზე.

ერთიანი საბუღალტრო-საადრიცხვო სისტემის იმპლემენტაციის მთავარი მიზანია, უზრუნველყოს, რომ რეგულირებადი კომპანიების მიერ ანგარიშების წარდგენა შეესაბამებოდეს მარეგულირებელი ორგანოს მოთხოვნებს და ძირითადი მონაცემები, რომელთა საფუძველზეც ხდება ანგარიშების წარმოება, ყველასთვის ხელმისაწვდომი იყოს. ზემოთ ხსენებული კი მარეგულირებელ ორგანოს შესაძლებლობას აძლევს, დაადგინოს ზუსტი, ობიექტური და სამართლიანი ტარიფები და ასევე ეფექტიანად განახორციელოს მონიტორინგი ენერგეტიკულ ბაზარზე.

ნორმატიული დანაკარგების გაანგარიშების წესის მიღება

სემეკმა 2014 წლის 30 ივლისს მიიღო №15 დადგენილება „ელექტროენერჯის ნორმატიული დანაკარგების გაანგარიშების წესის დამტკიცების შესახებ“. აღნიშნული წესი ადგენს გადაცემისა და განაწილების ლიცენზიანტების ელექტრულ ქსელებში ელექტრული ენერჯის დანაკარგების ნორმატიული მნიშვნელობების გაანგარიშების პრინციპებსა და წესს. ამ წესით გაანგარიშებული ელექტროენერჯის ნორმატიული დანაკარგები მტკიცდება საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის დადგენილებით, ცალ-ცალკე, გადაცემისა და განაწილების ლიცენზიანტებისთვის.

ელექტროენერჯით ვაჭრობის პლატფორმის განვითარება

ელექტროენერჯის მოხმარება-მიწოდების გეგმებისა და ელექტროენერჯით ვაჭრობის პლატფორმის განვითარების მიზნით სსე-მ 2014 წელს შეიძინა პროგრამული უზრუნველყოფის (ელექტროენერჯის მოხმარება-მიწოდების განაცხადების მიღება) შექმნის შესახებ მომსახურება. შეძენილი მომსახურების საფუძველზე 2014 წელს სსე-ში დაინერგა აღნიშნული პროგრამა და 2014 წლის დეკემბრის თვიდანვე ხორციელდება მისი სატესტო რეჟიმში გამოყენება.

2014 წელს სსე-ს მიერ ჩატარდა ტენდერი სისტემათა შორისი ხაზების გამტარუნარიანობის განაწილების აუქციონის პროგრამული უზრუნველყოფის შემუშავებისა და ტექნიკურ მხარდაჭერასთან დაკავშირებული მომსახურების შეძენის მიზნით. პროგრამა უკვე დასრულებულია, იგი დაყენებულია სსე-ს სერვერზე. ამჟამად სსე-ში ტრდება აღნიშნული პროგრამის დანერგვისათვის საჭირო პროცედურები და ღონისძიებები.

პროგრამის მეშვეობით შესაძლებელია გამტარუნარიანობის განაწილება არა მხოლოდ თურქეთის, არამედ სხვა მიმართულებებითაც. ასევე პროგრამა საშუალებას იძლევა შიდა შემზღუდავი რესურსის განაწილებაც მოხდეს (ასეთის არსებობის შემთხვევაში).

ამასთან, პროგრამა სსე-ს მეზობელი ქვეყნების, პირველ რიგში, თურქეთის სისტემის ოპერატორთან რიგი პროცესებისა და პროცედურების სინქრონიზაციის, შედეგების გაცვლისა და განაცხადების გადაცემის გამარტივების საშუალებას მისცემს. პროგრამა შესაძლებლობას იძლევა, იმპორტ-ექსპორტის მომზადებისა და განხორციელების პროცესი ENTSO-e-ს შესაბამის სტანდარტებთან დაახლოოს.